

ЗНАЧАЈ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ И ЊЕГОВА РАСТУЋА УЛОГА – СТУДЕНТСКА ПОИМАЊА И СТАВОВИ

THE GROWING ROLE AND IMPORTANCE OF ENGLISH FOR SPECIFIC
PURPOSES – STUDENTS' AWARENESS AND ATTITUDES

Јелена Вукићевић-Нешић¹

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Факултет техничких наука, Србија

Наташа Лукић²,

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској
Митровици, Економски факултет, Србија

Сажетак: *Познавање енглеског, као глобалног lingua franca језика, неопходно је за праћење стручне литературе, комуницирање са страним пословним партнерима, као и за преписку и различите облике писаног изражавања. Важан аспект језичког образовања у оквиру високог образовања јесте учење енглеског језика за посебне намене. ESP (English for Specific Purposes), као посебна област енглеског језика, одлично је средство за повезивање и комуникацију између појединаца унутар одређене професије. Примарни циљ наставног плана и програма за учење страних језика, који користи комуникативни приступ, је да студенте опреми потребним знањем и практичним вештинама за ефикасну комуникацију на страном језику. Циљ овог рада је да испита у којој мери су студенти мотивисани да уче ESP, као и у којој мери су свесни његовог значаја за професију коју су изабрали. Овај рад такође има за циљ да утврди да ли студенти, који након вишегодишњег учења енглеског језика наставе да га изучавају на универзитету, имају нека посебна очекивања од овог предмета на првој години студија, да ли постоје одређене потешкоће у усвајању стручне терминологије, као и у којој мери су студенти задовољни постигнутим успехом. У раду је, као методологија истраживања, коришћено квантитативно истраживање да би постављена хипотеза била процењена статистичком анализом нумеричких података. За прикупљање података коришћени су упитници који су затим анализирани коришћењем дескриптивне статистике да би се обезбедиле тачне и поуздане информације.*

Кључне речи: *учење језика, енглески језик, ESP, квантитативно истраживање, статистичка анали.*

JEL класификација: Z13

¹ jelena.vukicevic@pr.ac.rs

² natasa.lukic@pr.ac.rs

УВОД

Како истиче Robert Phillipson (1992), „енглески језик има доминантну позицију у науци, технологији, медицини и рачунарству; у истраживању, књигама, периодици и софтверу; у транснационалном пословању, трговини, поморству и ваздухопловству; у дипломатији и међународним организацијама; у забави у масовним медијима, новинским агенцијама и новинарству; у омладинској култури и спорту; у систему образовања, као страни језик који се највише учи” (стр. 6). Развој технологије и светске привреде, упоредо са употребом рачунара и интернета такође у великој мери утиче и значајно јача доминантну позицију енглеског језика. Tom Hutchinson и Alan Waters (1987) анализирали су разлоге зашто енглески језик заслужује толики значај на светском нивоу и рекли: „Ефекат је био стварање потпуно нове групе људи који желе да уче енглески језик, не због задовољства или престижа познавања језика, већ зато што је енглески језик био кључ за међународне валуте технологије и трговину” (стр. 7).

Процес интернационализације високог образовања, који представља „процес интеграције међународних, интеркултуралних и глобалних димензија у циљеве, функције и процесе високог образовања” (Knight, 2012), такође је трансформисао перцепцију о значају компетенције енглеског језика за професионалце из различитих области у данашњем свету глобализације.

Важан аспект језичког образовања на високом образовном нивоу јесте учење енглеског језика за посебне намене, са прецизним циљем упознавања специјализованог речника, повећавања знања о предмету читањем на енглеском језику и оспособљавања за коришћење језика у будућој професији или области студија тако што ће се припремити за неке уобичајене ситуације (Varnosfardani, 2009).

Познавање енглеског језика, као глобалног *lingua franca* језика неопходно је за праћење стручне литературе, комуникацију са иностраним пословним партнерима, као и за преписку и различите облике писаног изражавања. У складу са тим, велики број академских институција укључује наставу језика као предмет кроз који би студенти стекли неопходна знања и вештине за различите видове комуникације на страном језику. Када се помене енглески језик струке, неминовно се поставља питање мотивације студената да унапреде своје знање и успешно савладају овај предмет. Интензитет мотивације, како интегративне тако и инструменталне, сматра се једним од кључних фактора који утичу на успех учења. Истовремено, свест о важности и значају енглеског језика за

одређену стручну област је нешто што у великој мери може утицати на мотивацију за учење. У неким ситуацијама настава енглеског језика може бити захтевна, јер се догађа то да студенти нису у потпуности свесни значаја учења и савладавања енглеског језика као и многих могућности које његово познавање може да пружи у будућности, што такође може значајно да утиче на њихову мотивацију за учење. Понекад се чак дешава да они енглески језик виде као само још један предмет који се намеће наставним планом и програмом (Lukić & Vukićević, 2021).

Циљ овог рада је да испита у којој мери су студенти мотивисани да уче ESP, као и у којој мери су свесни његовог значаја за професију коју су изабрали. Циљ је, такође, и да се утврди да ли студенти, који након вишегодишњег учења енглеског језика наставе да га изучавају на универзитету, имају нека посебна очекивања од овог предмета у првој години студија, да ли постоје одређене потешкоће у усвајању стручне терминологије, као и у којој мери су студенти задовољни постигнутим успехом.

Рад се састоји из два дела. У првом делу дат је преглед ESP-а као посебне врсте енглеског језика, као и његовог порекла, и дата је дефиниција. Други део представља истраживање спроведено међу студентима Економског факултета и Факултета техничких наука Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Том приликом испитани су ставови студената о ESP-у уопште, њихова свест о његовом значају за професију за коју су се определили, као и њихова мотивација и жеља да ESP уче на факултету. Студенти су такође имали прилику да се изјасне каква су очекивања имали од овог предмета на првој години студија и у којој мери су она испуњена након што су предмет одслушали и успешно положили испит.

1. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК ЗА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ (ESP) – ТЕОРИЈСКИ ПРЕГЛЕД

1.1 ДЕФИНИЦИЈА ESP

ESP (*English for Specific Purposes*) је део шире области под називом *језик за посебне (специјалне) намене (LSP)*, што је, како наводи Swales (1992), „област истраживања и праксе у развоју језичких програма за оне људе којима је језик потребан да би задовољили одређени ниво комуникативних потреба” (стр. 300). Знајући да основни циљ програма учења страног језика, уз примену комуникативног приступа, јесте то да студентима пружи

информације, као и одређено искуство потребно да задовоље своје комуникативне потребе на другом језику (Лукић, 2019) није тешко постати свестан његовог значаја.

Термин енглески језик за посебне намене (ESP) или енглески језик за специјалне намене појавио се 1960-их када је постало очигледно да општи курсеви енглеског језика често не задовољавају потребе студената или запослених. Енглески језик за посебне намене (ESP) означава подучавање и учење енглеског као другог или страног језика где је циљ ученика да користе енглески у одређеном домену. Иако се акроним ESP раније користио за енглески језик за специјалне намене, реч *специјалне (special)* је замењена речју *посебне (specific)*, будући да више акцента ставља на сврху или сврсисходност. Другим речима, то сугерише да је употреба енглеског језика специфична и повезана са институционалним процедурама, професијама и захтевима занимања (Fitria, 2019), што значи да студенти приступају проучавању енглеског језика кроз област која им је већ позната и релевантна. На тај начин су заправо у могућности да оно што науче у ESP учионици, одмах примене у учењу и раду.

Hutchinson и Waters (1987) су идентификовали три главна разлога заједничка за развој ESP-а, а то су: захтеви „Храброг новог света”, револуција у лингвистици и нови фокус на ученика, док Робинсон (1989) наглашава да је „ESP настао и наставио да се развија, као одговор на потребу: потребу говорника којима тај језик није матерњи, да га користе у неке јасно дефинисане практичне сврхе”. Lorenzo Fioriti (2005) сматра да је „од највећег значаја за ESP то да се енглески језик не предаје као предмет одвојен од стварног света (или жеља) студената; уместо тога, он је интегрисан у предметну област која је важна за студенте”. То заправо значи да ESP комбинује наставу енглеског језика и одређени стручни предмет. На тај начин се студенти подстичу да оно што науче на часовима енглеског језика примене на своју главну област студија, која може бити економија, рачуноводство, инжењерство или било која друга. Процес учења је двостран јер знања и способности студената која стичу у својим областима студирања такође повећавају њихову способност учења енглеског језика. Познавање предмета им служи као контекст неопходан да разумеју енглески језик који се учи у учионици (Fioriti, 2005). Отуда, од велике је важности да они који студирају буду свесни значаја ESP-а и различитих могућности које им пружа у оквиру професије коју су изабрали.

1.2 ДЕФИНИЦИЈА СТАВОВА И МОТИВАЦИЈЕ

Мотивација је, уопштено говорећи, оно што инспирише људе и тера их да ураде нешто да би постигли одређени циљ. Неке од дефиниција мотивације у општем смислу додатно разматрају мотивацију у учењу језика. Дефиниција мотивације у *Longman Dictionary of Applied Linguistics* (2010) је следећа: „... уопштено говорећи, то је покретачка снага у свакој ситуацији која води ка акцији. У области учења језика понекад се прави разлика између оријентације, класе разлога за учење језика и саме мотивације, која се односи на комбинацију ставова, жеља и спремности ученика да уложи напор да би научио језик, други језик (...) Мотивација се генерално сматра једним од примарних узрока успеха и неуспеха у учењу другог језика”. То је одређена врста унутрашњег нагона који некога тера да уради нешто (Harmer 1991). Према дефиницији коју су дали Parsons, Hinson и Brown (2001) мотивација је важна компонента у процесу учења језика и подстиче људе да прођу кроз њега.

Став такође може бити кључни део учења језика. У *Oxford Advanced Learners' Dictionary* (2008), став је дефинисан као: „начин на који мислите и осећате о некоме или нечему и начин на који се понашате према некоме или нечему који показује како мислите и како се осећате”. То значи да се став односи на позитиван или негативан одговор и оба имају одређене компоненте, и то: когнитивне, које се односе на сопствена уверења појединца о нечему; ефективне, тј. оно што је сопствено осећање појединца према нечему; и компоненте понашања, које се односе на сопствено понашање појединца према нечему (Fatiha, 2014). Студенти могу имати позитивне и негативне ставове који утичу на њихов процес учења језика. Позитиван став може инспирисати процес учења. Он помаже успостављању самопоуздања, превазилажењу потешкоћа и постизању одређених успеха. Негативан став истовремено, ограничава и смањује нечији потенцијал. Отуда, став је важан концепт јер игра значајну улогу у процесу учења језика.

Важно је нагласити да се ставови студената могу променити током времена. Могуће је да на почетку процеса учења језика студенти имају негативан став, док касније могу да разумеју све добре стране и предности учења циљног језика и да, као резултат, начине позитивно гледиште према њему. Једна од главних ствари јесте препознати потребу за учењем.

2. ДИЗАЈН И МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање је спроведено у мају 2022. године међу студентима Факултета техничких наука и Економског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Тачније, истраживањем је обухваћено 35 студената друге године Економског факултета, који, према наставном плану, имају страни језик на првој, другој и трећој години студија, током једног семестра и полажу испит на крају сваког, као и 32 студента прве године Факултета техничких наука, са три различита одсека (Грађевинско инжењерство, Машинско инжењерство и Технолошко инжењерство) који према наставном плану и програму имају страни језик на првој години студија, током оба семестра, а испите полажу на крају сваког семестра. Сви студенти Економског факултета, који су учествовали у истраживању, у датом тренутку су већ положили испите из предмета Енглески језик 1 и Енглески језик 2 (из првог или другог покушаја). Истовремено, студенти Факултета техничких наука су већ положили испит из предмета Енглески језик 1 (из првог или другог покушаја) и у датом тренутку су похађали наставу из предмета Енглески језик 2.

Истраживање је спроведено коришћењем *Google* упитника који је дистрибуиран студентима путем Интернета. Сви студенти који су учествовали у истраживању, укупно њих 67, од којих 34 девојке и 33 младића, узраста од 19 до 22 године, претходно су упознати са сврхом и циљевима овог истраживања и пристали су да добровољно учествују у њему. Истраживање је обављено анонимно, а од учесника је затражено само да наведу назив високошколске установе на којој студирају, као и своје године. Тражена је, такође и информација о томе колико дуго уче енглески језик и да ли су га додатно учили на неком специјализованом курсу страног језика. Поред тога, од учесника је затражено да дају објективну процену свог знања енглеског језика. Да би се утврдио њихов ниво знања, затражено им је да ураде Општи тест енглеског језика (*A General English Test* – доступан на <https://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/general-english/>).

За потребе овог истраживања коришћен је упитник који се састојао од 20 питања датих на енглеском језику и подељених у четири дела. Први део упитника коришћен је за прикупљање демографских података, други део садржао је изјаве о ставовима студената према ESP-у и њиховој мотивацији да га изучавају, трећи део је обухватао изјаве о томе колико су студенти свесни значаја

ESP-а за њихово даље учење, образовање и напредовање у струци, док је четврти део обухватио изјаве о ставовима полазника о завршеном курсу ESP-а, стеченим знањима и коришћеним материјалима. Предвиђено је да учесници истраживања оцене сваку тврдњу на петостепеној Ликертовој скали, од потпуно се не слажем (1) до потпуно се слажем (5). Прикупљени подаци су квантитативно интерпретирани да би се осигурали прецизнији закључци. Резултати су приказани у графиконима, посебно за сваку групу студената. Упутства и објашњења за попуњавање упитника дата су у писаној форми.

Треба, такође нагласити да је истраживање спроведено на малом узорку испитаника из само две различите научне области, што може представљати основни недостатак, те стога на добијене резултате треба гледати са извесном резервом.

2.1. ИСТРАЖИВАЧКА ПИТАЊА

Према ономе што је наведено у уводном делу, истраживачка питања у овој студији могу се формулисати на следећи начин:

1. Какви су ставови студената према ESP-у?
2. Каква је свест студената о значају ESP-а за њихово даље образовање и напредовање у струци и у којој мери су мотивисани да га уче?
3. Каква су била очекивања студената од курса ESP-а који су похађали на факултету и у којој мери су испуњена?

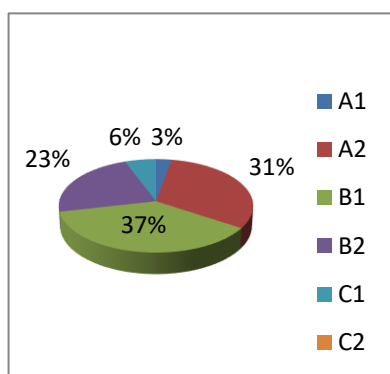
2.2. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Ово истраживање је спроведено да би се испитали и упоредили ставови и ниво мотивације за учење енглеског језика за посебне намене међу студентима економије и студентима техничких наука, њихова свест о значају ESP-а за будуће образовање и професионално напредовање, као и њихова очекивања од ESP курса који су похађали на факултету и њихово испуњење. Може се очекивати да ће резултат овог истраживања инспирисати студенте, наставнике и друге истраживаче. Резултат може помоћи студентима да разумеју важност позитивних ставова и мотивације, као и да побољшају сопствену мотивацију за учење ESP-а. Наставници могу да користе резултате да унапреде своје знање о овој теми и да пронађу нове начине да побољшају мотивацију студената користећи различите наставне стратегије. Ова студија се такође може користити као референца за оне који желе да истраже исту тему.

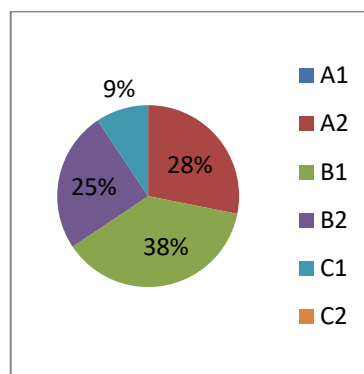
2.3. ДИСКУСИЈА

Као што је већ поменуто, од учесника истраживања је затражено да пре попуњавања упитника ураде општи тест енглеског језика да би утврдили свој ниво знања. Резултати приказани на *Графикону 1* (за студенте економије) и *Графикону 2* (за студенте техничких наука) показују да је највише учесника било на нивоу В1 (37% и 38%) и А2 (31% и 28%). Међу учесницима је био веома мали број оних чији је ниво знања оцењен као С1 (6% и 9%), као и А1 (3% само у првој групи учесника).

Графикон 1.
Степен знања енглеског језика
- студенти економије

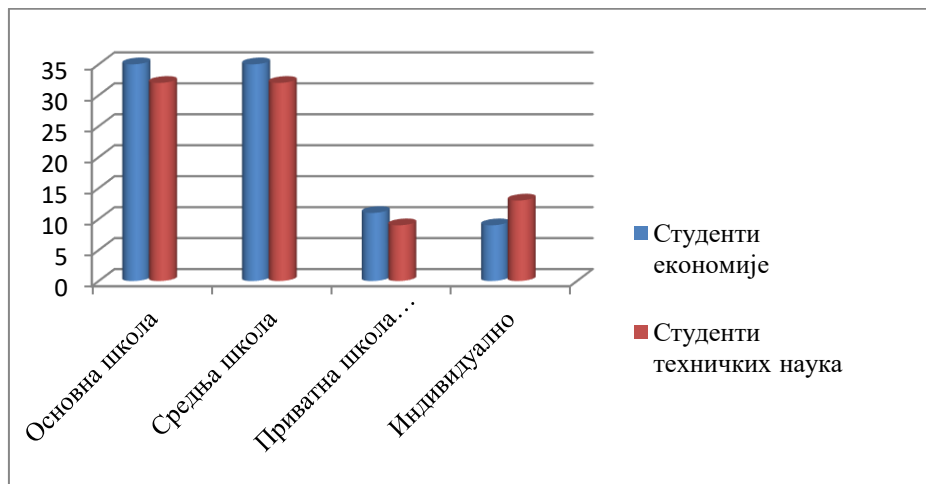

Графикон 2.
Степен знања енглеског језика
- студенти техничких наука

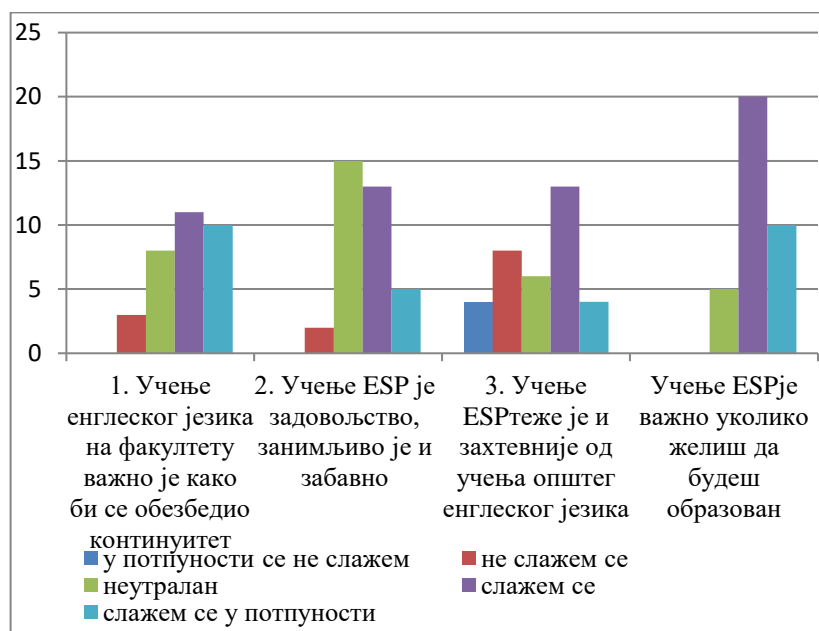
Ако се узме у обзир да је већина испитаника своје знање енглеског језика стекла само током школовања у основној и средњој школи, а да је свега неколико њих учило језик у приватним школама страних језика, као и самостално, где су се студенти техничких наука више истакли (подаци приказани на *Графикону 3*), овај резултат би се могао сматрати потпуно очекиваним и прихватљивим.

Графикон 3. Учење енглеског језика

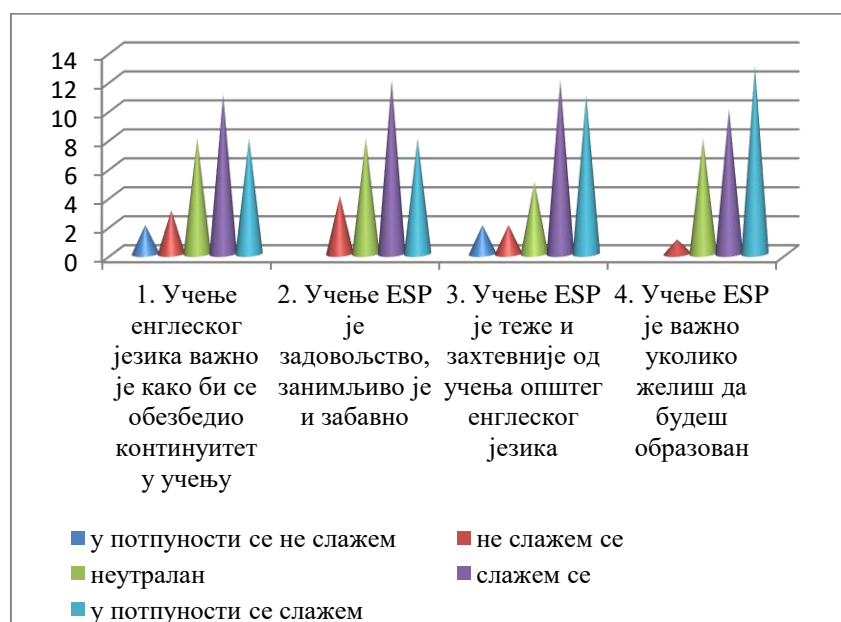
Следећи део упитника састојао се од четири тврдње и коришћен је за утврђивање ставова испитаника према ESP-у. Резултати приказани на *Графикону 4* и *Графикону 5* показују да су одговори испитаника из обе групе прилично уједначени и да велика већина има веома позитиван став.

Графикон 4. Ставови према ESP – студенти економије

Највише испитаника сагласило се са тврдњом да је учење енглеског језика на факултету важно да би се обезбедио континуитет у учењу језика. О питању да ли је учење ESP-а пријатно и забавно, ставови су углавном позитивни међу студентима техничких наука, док је већина студената економије имала неутралан став, показујући да је за већину њих то више обавеза него задовољство. Обе групе студената су се великом већином сагласиле да је учење ESP-а теже и захтевније од учења енглеског језика за опште намене. Што се тиче четврте тврдње, ту није било негативних ставова, што показује да испитаници деле мишљење да је учење ESP-а важно за онога ко жели да буде образована особа.

Графикон 5. Ставови према ESP- студенти техничких наука

Део упитника, који обухвата тврдње од 5 до 11, разматрао је свест студената о значају ESP-а за њихово даље образовање и напредовање у струци као и њихову мотивацију за учењем. Добијени резултати су приказани у Табели 1. Нашли смо да је овај метод презентације података прикладнији за ову групу тврдњи, будући да су на тај начин резултати обе групе испитаника јасније представљени и лакше се могу поредити.

Табела 1. Студентска поимања о значају ESP-а за њихово даље образовање и професионални развој

	1	2	3	4	5
5. Знање енглеског језика је веома важно за моје поље студирања	/	/	14,28	34,28	51,42
	/	/	9,37	31,25	59,37
6. Добро познавање ESP може довести до већег успеха у мојој професији	/	5,71	17,14	40,00	37,14
	/	6,25	21,87	37,50	34,37
7. ESP знање неопходно је за професионално усавршавање у иностранству	/	2,85	8,57	48,57	40,00
	/	/	12,5	37,5	50,00
8. Учење ESP омогућиће ми да користим страну литературу	/	/	14,28	51,42	34,28
	/	/	12,50	34,37	53,12
9. Учење ESP омогућиће ми да учествујем у академским, друштвеним и професионалним активностима међу другим културним групама	/	5,71	11,42	37,14	45,71
	/	9,37	40,62	37,50	12,50
10. Учим ESP зарад наставка студија у иностранству	22,85	14,28	17,14	8,57	37,14
	9,37	9,37	12,5	15,62	53,12
11. Учим ESP да бих у будућности имао бољу каријеру	2,85	8,57	20,00	48,57	22,85
	3,12	12,50	15,62	46,87	21,87

1-у потпуности се не слажем 2-не слажем се, 3-неутралан, 4-слажем се, 5- у потпуности се слажем

- Студенти Економског факултета
- Студенти Факултета техничких наука

Добијени резултати показују да су испитаници из обе групе изузетно свесни значаја ESP-а како тренутно, везано за област својих студија, тако и за даље усавршавање у изабраној будућој професији. Све у свему, у изјавама везаним за значај енглеског језика за посебне намене у професионалне сврхе, највећи број студената је одговорио да се слаже или се у потпуности слаже. Тачно је да је било и оних који су показали неутралан став, док је занемарљив број одговора показао неслагање. Када је реч о корисности ESP-а при коришћењу стране литературе, категоричнији су били студенти техничких наука, са чак 53,12% оних који су се у потпуности сложили, исто као и са констатацијом да ESP уче да би наставили даље академско образовање у иностранству, где је такође 53,12% одговорило да се

потпуно слаже. Нешто мањи број студената Економског факултета, њих 37,14%, показао је ову врсту интересовања. С друге стране, са чак 45,71% оних који су се у потпуности сложили са тврдњом да ће им учење енглеског језика за посебне намене омогућити да учествују у академским, друштвеним и професионалним активностима међу другим културним групама, студенти економије су били експлицитнији у односу на студенте технике, од којих је највише било неутралних, 40,62%. Када је реч о тврдњи да ESP студирају да би остварили бољу каријеру у будућности, обе групе су имале највише одговора тамо где се слажу, 48,57%, односно 46,87% .

Табела 2. Очекивања студената у односу на предмет ESP на првој години студија

	1	2	3	4	5
12. Усвајање знања и вештина за писану и усмену комуникацију потребну у будућој професији	/	/	11,42	65,71	22,85
	/	/	12,50	62,5	25,00
13. Усвајање знања и вештина за разумевање (слушање и читање) специјализованих текстова током будуће професионалне каријере	/	/	14,28	40,00	45,71
	/	/	12,50	50,00	37,50
14. Усвајање знања и вештина превођења специјализованих текстова потребних током будуће професионалне каријере	/	/	8,57	57,14	34,28
	/	/	9,37	53,12	37,5
15. Усвајање знања стручног вокабулара потребног у будућој професионалној каријери	/	/	/	62,85	37,14
	/	/	/	53,12	46,87
16. Усвајање знања и вештина стила и регистра типичног за моју будућу професију	/	/	22,85	68,57	8,57
	/	/	37,5	53,12	9,37

1-у потпуности се не слажем 2-не слажем се, 3-неутралан, 4-слажем се, 5- у потпуности се слажем

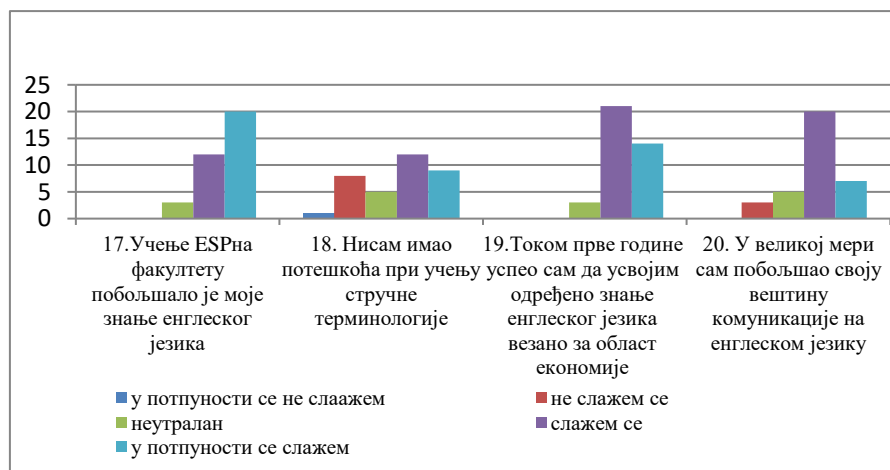
- Студенти Економског факултета
- Студенти Факултета техничких наука

У Табели 2 приказан је ниво очекивања које су студенти имали од предмета ESP у првој години студија. Како се не ради о енглеском језику за опште намене, са којим се већина студената до сада сусрела, очекивало се да ће студенти показати интересовање за додатно савладавање свих језичких вештина везаних за језик њихове

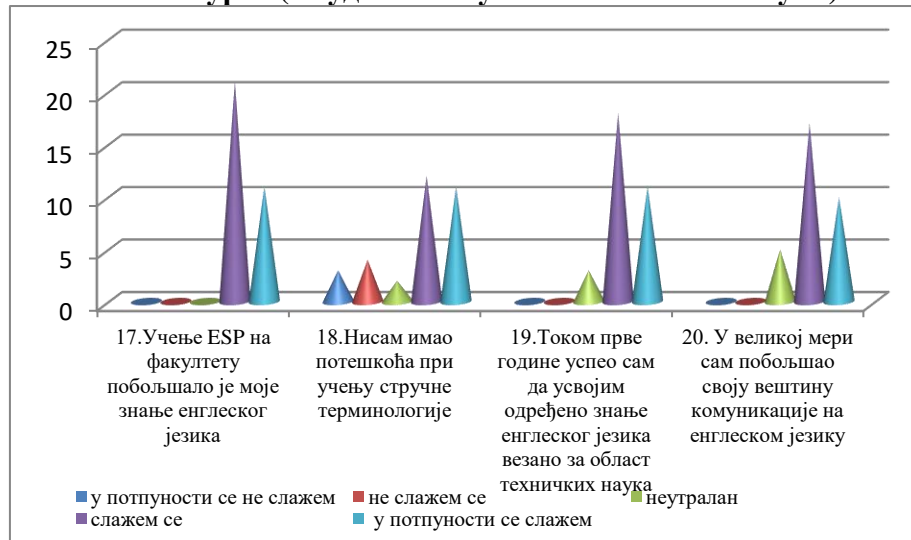
струке, као и за усвајање вокабулара професионалног стила и регистра који се односи на конкретну професију. Треба нагласити да у обе групе није било неслагања или изразитог неслагања са наведеним констатацијама, као и да се већина неутралних одговора односила на усвајање стила и регистра везаних за одређену професију (22,85% и 37,5%). Највеће слагање се односило на усвајање вештина везаних за усмену и писмену комуникацију, као и на усвајање стручног вокабулара.

Последњи део упитника, представљен графиконима 6 и 7, који садржи четири питања, односио се на то у којој мери су испитаници успели да остваре своја очекивања у вези са учењем ESP-а у првој години студија и колико су задовољни постигнутим резултатима. Готово сви испитаници су се сложили да је ESP предмет, који су похађали у првој години студија, имао значајан утицај на побољшање свог комплетног знања енглеског језика. Иако се велики број сложио са тим да су током курса имали потешкоћа у савладавању стручног вокабулара, већина и даље верује да су успели да на задовољавајући начин стекну одговарајућа језичка знања из области свог студирања. Када је реч о укупном унапређењу комуникацијских вештина, највећи број испитаника обе групе се сложио да су на том пољу значајно напредовали.

Графикон 6. Испуњење очекивања студената након завршеног ESP 1 курса (Студенти Економског факултета)

Графикон 7. Испуњење очекивања студената након завршеног ESP 1 курса (Студенти Факултета техничких наука)

ЗАКЉУЧАК

Енглески језик за посебне намене (ESP) је специјализовани приступ подучавању енглеског језика који наглашава стицање језичких и комуникацијских вештина које су специфичне за област или професију. Оне укључују пословање, медицину, право, као и економију и техничке науке, али нису ограничени на њих. Програм ESP је осмишљен тако да студентима пружи неопходне језичке ресурсе и вештине тако да они могу ефикасно да саопште своје идеје у оквиру изабраног поља стручности или академске дисциплине. Отуда је од суштинског значаја да се у овом контексту размотри значај који ESP има у образовању студената.

У светлу наведених квалитета енглеског језика за посебне намене, истраживање је спроведено међу студентима Факултета техничких наука и Економског факултета, који су будући инжењери и економисти. На основу резултата студије, може се закључити да ESP игра суштинску улогу у образовању студената за ова два занимања. Поред тога, студенти показују дубоко разумевање значаја енглеског језика у савременом друштву, посебно у специјализованим дисциплинама као што су економија и техничке науке.

Налази студије указују на то да у студентској популацији поменутих факултета постоји значајан ниво свести о енглеском језику за посебне намене (ESP) као посебној категорији енглеског језика. Обе групе студената показују висок ниво мотивације за

усвајање језика, пре свега због предности које им он даје у изабраном занимању јер доприноси њиховој лингвистичкој компетенцији, која је неопходна за њихово будуће професионално занимање. Усавршавање комуникацијских вештина, савладавање стручне терминологије, читање и разумевање стручних текстова и могућност коришћења стручне литературе је међу основним циљевима које су студенти истакли. Такође, део студената је нагласио да је један од разлога из којег разматрају да је важно да савладају ESP наставак школовања у иностранству, као и могућност озбиљнијег напредовања у каријери.

Због свега наведеног, веома је важно да наставници послушају и препознају посебне потребе својих студената, да их укључе у обликовање наставних планова и програма, са циљем да појачају мотивацију студената за учење ESP и подстакну их да постигну што боље резултате у овој области. Да би се овај циљ постигао, неопходно је применити различите приступе и иновативне методе.

ЛИТЕРАТУРА

1. Belcher, D. (2009). What ESP is and can be: An introduction. In D. Belcher (ed.). *English for Specific Purposes in Theory and Practice*. (pp. 1-20). Ann Arbor: University of Michigan Press.
2. Dudley-Evans, T. (2001). Editorial. *English for Specific Purposes*, 20, 311-312.
3. Fatiha, M., Sliman, B., Mustapha, B., & Yahia, M. (2014). Attitudes and motivations in learning English as a foreign language. *International Journal of Arts & Sciences*, 7(3), 117-128.
4. Fitriah, Tira Nur, Business English as a Part of Teaching English for Specific Purposes (ESP) to Economic Students (April, 2019). *Jurnal Education and Economics (JEE)*, 2(2) (April-Juni) 2019, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3527868>
5. Fioriti, L. (2005), Teaching English for Specific Purposes (ESP), available online at: <https://www.usingenglish.com/articles/teaching-english-for-specific-purposes-esp.html>
6. Harmer, J. (1991). *The practice of English language teaching*. London: Longman.
7. Hutchinson, T. & Waters, A. (1987), *English for Specific Purposes: A learning-centred approach*, Cambridge: Cambridge University Press

8. Knight, J. (2012). Five truths about internationalization. *International Higher Education. Boston College Magazine*. Fall 2012. v 69. [Online] Available: <http://www.bc.edu/cihe>. (September 20, 2015).
9. Лукић, Н. (2019). *Модели комуникативне компетенције при учењу енглеског језика као другог или страног*, Економски погледи, 19 (2), 97-109.
10. Lukić N., & Vukićević J. (2021). Attitudes and motivation for English language learning, among the student population of Western Balkans, У С. Вујовић (Ed.), *Међународни научни скуп ЕКОМ-2021: Значај мини Шенгена за евроинтеграције Западног Балкана*, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Економски факултет, 12. и 13. новембар 2021. (стр. 284-298).
11. McDonough, J. (1984). *ESP in perspective: A practical guide*. London: Collins ELT.
12. Parsons, R., Hinson, S., & Brown, D. (2001). *Educational psychology: practitioner - researcher models of teaching*. University of Virginia: Wadsworth Thomson Learning.
13. Phillipson, R. (1992). *Linguistic Imperialism*. Oxford: Oxford University Press.
14. Robinson, P. (1989). An overview of English for specific purposes. In H. Coleman (Ed.), *Working with language: A multidisciplinary consideration of language use in work contexts*, Berlin: Mouton de Gruyter, 395-428.
15. Swales, J. (1992). *Language for Specific Purposes*. In W. Bright (Ed.), *International encyclopedia of linguistics (Vol. 2)*. New York, Oxford: Oxford University Press.
16. Varnosfadrani, A.D. (2009). *Teaching English for Specific Purposes*. In: Reinelt, R. (Ed.), *Into the Next Decade with (2nd) FL Teaching*. Rudolf Reinelt Research Laboratory EU Matsuyama, Japan, (str. 181-201).

Рад је примљен: 10. априла 2023. године

Рад је послат на корекцију: 22. априла 2023. године

Рад је прихваћен за објављивање: 21. маја 2023. године

THE GROWING ROLE AND IMPORTANCE OF ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES – STUDENTS’ AWARENESS AND ATTITUDES

Jelena Vukićević-Nešić¹

University of Priština in Kosovska Mitrovica, Faculty of Technical
Sciences, Republic of Serbia

Nataša Lukić²,

University of Priština in Kosovska Mitrovica,
Faculty of Economics, Republic of Serbia

Abstract: *The knowledge of the English language, as a global lingua franca is necessary for following professional literature, communicating with foreign business partners, as well as correspondence and various forms of written expression. An important aspect of language education on the higher educational level is learning English for a given purpose. ESP (English for Specific Purposes), as a subfield of the English language, that is distinct and special, is an excellent means for individuals to connect and communicate within a certain profession. The primary objective of a foreign language learning curriculum, utilising a communicative approach, is to equip students with the requisite knowledge and practical skills to effectively communicate in a second language. The aim of this paper is to examine to what extent university students are motivated to learn ESP, as well as to what extent they are aware of the importance of ESP for the profession they have chosen. This paper also aims to determine whether students, who after many years of learning English continue to study it at the university, have any particular expectations from the ESP course in the first year of study, whether there are certain difficulties with the acquisition of professional terminology, as well as to what extent the students are satisfied with the achieved success. The paper employed quantitative research as a research methodology to evaluate the set hypothesis by statistically analyzing numerical data. Questionnaires were used to collect data which then were analysed using descriptive statistics in order to provide exact and reliable information.*

Keywords: language learning, the English language, ESP, quantitative research, statistical analysis

JEL classification: Z13

INTRODUCTION

As Robert Phillipson (1992) points out, “English has a dominant position in science, technology, medicine, and computers; in research, books, periodicals, and software; in transnational business, trade,

¹ jelena.vukicevic@pr.ac.rs

² natasa.lukic@pr.ac.rs

This is an open access paper under the license

shipping, and aviation; in diplomacy and international organizations; in mass media entertainment, news agencies, and journalism; in youth culture and sport; in the education system, as the most widely learnt foreign language” (p.6). The development of technology and the world economy, hand in hand with the use of computers and the Internet also greatly influences and significantly strengthens the dominant position of English. Tom Hutchinson and Alan Waters (1987) analyzed the reasons why English deserved so much significance at a worldwide level and said: “The effect was to create a whole new mass of people wanting to learn English, not for the pleasure or prestige of knowing the language, but because English was the key to the international currencies of technology and commerce” (p.7). The process of internationalization of higher education, that according to Knight is “the process of integrating international, intercultural and global dimensions into goals, functions and processes of higher education” (Knight, 2012), has also transformed perceptions of the importance of English language competence for a different fields’ specialists in today’s world of globalization.

An important aspect of language education on the higher educational level is learning English for a given purpose, with the precise aims of getting to know the specialized vocabulary, increasing one’s knowledge about the subject matter by reading in English, and being able to use the language in the future profession or field of study by becoming prepared for some common situations (Varnosfardani, 2009). The knowledge of English, as a global lingua franca is necessary for following professional literature, communicating with foreign business partners, as well as correspondence and various forms of written expression. Accordingly, a large number of academic institutions include language teaching as a course through which students would acquire the necessary knowledge and skills for various types of communication in a foreign language. When the English language of a profession is mentioned, the question of students’ motivation to improve their knowledge and successfully master this subject inevitably arises. The intensity of motivation, both integrative and instrumental, is considered one of the key factors that influence the success of learning. At the same time, awareness of the importance and significance of the English language in a certain professional field is also something that can greatly influence the motivation to study. In some situations, teaching English can be demanding, because sometimes happens that students are not fully aware of the importance of learning and mastering English and the many opportunities that its knowledge can provide in the future. It can also significantly affect their motivation to learn. Sometimes it even happens

that English is seen as just another subject imposed by the curriculum (Lukić & Vukićević, 2021).

The aim of this paper is to examine to what extent university students are motivated to learn ESP, as well as to what extent are they aware of the importance of ESP for the profession they have chosen. It is also aimed to determine whether students, who after many years of learning English continue to study it at the university, have any particular expectations from the ESP course in the first year of study, whether there are certain difficulties with the acquisition of professional terminology, as well as to what extent the students are satisfied with the achieved success.

The paper consists of two parts. In the first part, there is an overview of ESP as a special type of English language, as well as its origins and definitions. The second part presents research conducted among students of the Faculty of Economics and Faculty of Technical Sciences, University in Pristina with a temporary seat in Kosovska Mitrovica. On that occasion, the students' attitudes about ESP in general, their awareness of the importance of ESP for the profession they chose to pursue, as well as their motivation and desire to study ESP at the university, were examined. Students also had the opportunity to state what expectations they had from the ESP course in the first year of study and to what extent those expectations were fulfilled after completing it and passing the exam successfully.

1. ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES (ESP) – THEORETICAL OVERVIEW

1.1 DEFINITION OF ESP

ESP is a subdivision of a wider field named Language for Specific (*Special*) Purposes (LSP), which according to Swales (1992) is "the area of inquiry and practice in the development of language programs for people who need a language to meet a predictable range of communicative needs"(p. 300). Knowing that the main goal of a foreign language learning program, with the application of a communicative approach, is to provide students with the information as well as a good deal of experience needed to fulfill their communicative needs in a second language (Јукић, 2019) it is not difficult to become aware of its importance.

The term English for Specific Purposes (ESP) or English for Special Purposes appeared in the 1960s as it became evident that general English courses often did not meet learners' or employers' needs. English for Specific Purposes (ESP) denotes teaching and learning English as a

second or foreign language where the objective of the learners is to use English in a specific domain. Although the acronym ESP had earlier been used for English for Special Purposes, the word *Special* was replaced with *Specific*, since it places more accents on purpose or purposefulness. In other words, it suggests that the use of English is specific, and connected to institutional procedures, professions, and occupational requirements (Fitria, 2019) meaning that students approach the study of English through a field that is already known and relevant to them. That way, they are actually able to apply what they learn in the ESP classroom right away in their studies and work.

Hutchinson and Waters (1987), identified three main reasons common to the development of ESP, that are: the demands of a Brave New World, a revolution in linguistics and a new focus on the learner, while Robinson (1989) emphasizes that "ESP first arose, and has continued to develop, in response to a need: the need of non-native speakers of the language to use it for some clearly defined practical purpose". According to the opinion of Lorenzo Fioriti (2005), "the ESP focal point is that English is not taught as a subject separated from the students' real world (or wishes); instead, it is integrated into a subject matter area important to the learners". It actually means that ESP combines English language teaching and subject matter. That way students are encouraged to apply what they learn during their English classes to their main field of study, which can be economics, accounting, engineering or some other. The process of learning is two-field since the students' knowledge and abilities in their fields of study also increase their ability to acquire English. Subject-matter knowledge serves as the context necessary for them to understand the English taught in the classroom (Fioriti, 2005). Therefore, it is of great importance that those who study are aware of the significance of ESP and the different opportunities it provides them within their chosen profession.

1.2 ATTITUDES MOTIVATION AND NEEDS ANALYSES

Motivation, generally speaking, is something that inspires people and forces them to do something in order to achieve certain aims. Some of the definitions of motivation in a general sense, additionally consider motivation in language learning. The definition of motivation in the Longman Dictionary of Applied Linguistics (2010) is as follows: "...in general, the driving force in any situation that leads to action. In the field of language learning a distinction is sometimes made between an orientation, a class of reasons for learning a language, and motivation itself, which refers to a combination of the learner's attitudes, desires, and

willingness to expend effort in order to learn the second language (...) Motivation is generally considered to be one of the primary causes of success and failure in second language learning". It is a certain kind of internal drive that makes somebody do something (Harmer 1991). According to the definition, given by Parsons, Hinson and Brown (2001) motivation is an important component in the language learning process and encourages people to go through it.

Attitude can also be a crucial part of language learning. According to *Oxford Advanced Learners' Dictionary* (2008), attitude is defined as: "the way you think and feel about somebody or something, and the way that you behave towards somebody or something shows how you think and feel". It means that attitude refers to the positive or negative response and both have certain components which are: cognitive which refers to an individual's own beliefs about something; effective which is an individual's own feeling towards something; and behavioural which is an individual's own behaving towards something (Fatiha, 2014)

Students can have positive and negative attitudes that affect their language-learning process. A positive attitude can inspire the process of learning. It helps to establish confidence, overcome difficulties, and achieve certain success. A negative attitude at the same limit and reduce someone's potential. Hence, attitude is an important concept because it plays a significant role in the language-learning process.

It is important to stress that students' attitudes may change over time. It is possible that at the beginning of the language learning process, they may have a negative attitude, but later they might realize all the good sides and advantages of learning the target language, and as a result, have a positive attitude towards it. One of the main things is to recognize the need for learning.

According to Dudley-Evans (2001), the intention of the ESP program is to meet the specific needs of the learners. It is a learner-centred approach with the aim of developing the learners' language competence for being successful on the job or for academic needs. The ESP courses focus on increasing learners' language competence in many particular disciplines, such as business, medical science, information technology or technical science. In the process of ESP teaching, the learner's needs are most often described in terms of what they will be capable of doing after completing a course of study. When it is about General English course, the aim is a general mastery of the language while the ESP course aims at preparing learners to perform specific tasks related to professional contexts.

According to McDonough (1984), the language needs of the learner should constitute the foundation for course development, because

this piece of information will help in creating coherent objectives, and taking subsequent decisions on the course content.

The power of needs analysis is not just simple data collecting but also its interpretation and use. As indicated by Belcher (2009), the aim of needs analysis is to examine information about the existing situation, including the assessment of skills and knowledge learners have before the course begins, and the target situation, i. e. their goals and expectations related to the end of the course.

2. RESEARCH DESIGN AND METHODOLOGY

The research was conducted in May 2022, among the Students from the Faculty of Technical Sciences and the Faculty of Economics at the University in Priština with a temporary seat in Kosovska Mitrovica. More precisely, the research included 35 second-year students from the Faculty of Economics, who, according to the syllabus, have a foreign language in the first, second and third year of studies, during one semester and take an exam at the end of each, as well as 32 first-year students of the Faculty of Technical Sciences, from three different departments (Civil Engineering, Mechanical Engineering and Technological Engineering) who, according to the syllabus, have a foreign language in the first year of study, during both semesters, and take exams at the end of each semester. All the students from the Faculty of Economics, who participated in the research, had already passed the English Language 1 and English Language 2 exams (at the first or second attempt) at the given moment. At the same time, students from the Faculty of Technical Sciences had already passed the English Language 1 exam (at the first or second attempt) and at the given moment were attending classes in the English Language 2.

The research was conducted using Google Forms Questionnaire that was distributed online to the students. All the students participating in the study, 67 of them, of which 34 were female and 33 were male, aged 19 to 22 were previously introduced to the purpose and goals of this research and agreed to participate in it voluntarily. The research was conducted anonymously and the participants were only asked to state the name of the higher education institution where they study and their age. Information on how long they have been learning English and whether they additionally studied it in some specialized foreign language course was also required. In addition, participants were asked to give an objective assessment of their knowledge of the English language. In order to determine their proficiency level, they were asked to complete A

General English Test (available online at <https://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/general-english/>).

For the purpose of this research, we used a questionnaire that consisted of 20 questions that were given in English and divided into four groups. The first part of the questionnaire was used to collect the demographic data, the second part included statements concerning students' attitudes towards ESP and their motivation to study it, and the third part included statements regarding students' awareness of the importance of ESP for their further education and advancement in the profession, while the fourth part included statements regarding the participants' attitudes toward the completed ESP course, acquired knowledge, and course materials. The participants had to rate each statement on a five point Likert type scale, from strongly disagree (1) to strongly agree (5). The data collected were interpreted quantitatively to ensure more precise conclusions. The results were presented in charts, separately for each group of students. Instructions and explanations for completing the questionnaire were given in writing.

It should also be emphasized that the research was conducted on a small sample of respondents from only two different scientific fields, which is a major drawback, and therefore the results obtained should be viewed with a certain reserve.

2.1. RESEARCH QUESTIONS

According to what has been specified in the introduction part, the research questions in this study can be formulated as follows:

1. What are the students' attitudes towards ESP;
2. What is the students' awareness of the importance of ESP for their further education and advancement in the profession and to what extent are they motivated to study it;
3. What were the students' expectations from the ESP course they attended at the university and to what extent were they fulfilled?

2.2. PURPOSE OF THE STUDY

This study was carried out to investigate and compare attitudes and the motivational level towards ESP learning among students of Economics and students of Technical Sciences, their awareness of the ESP's importance for future education and professional advancement as well as their expectations from the ESP course they attended at the university and their fulfilment. The result of this study is expected to inspire students, teachers, and other researchers. The result can help

students to realize the importance of positive attitudes and motivation and also improve their own motivation towards ESP language learning. Teachers can use the results to improve their knowledge about this topic and to find new ways to improve students' motivation using different teaching strategies. This study can also be used as a reference for those who want to investigate the same topic.

2.3. DISCUSSION

As it was previously mentioned, the participants were asked to do the General English Test before completing the questionnaire, in order to determine their English language proficiency level. The results presented in the Chart 1 (for the students of Economics) and Chart 2 (for the students of Technical Sciences) show that most participants were at B1 (37% and 38 %) and A2 (31% and 28%) levels. Among the participants, there was a very small number of those whose proficiency level was rated as C1 (6% and 9%) as well as A1 (3% only within the first group of participants).

Chart 1.
English language proficiency level - students of Economics

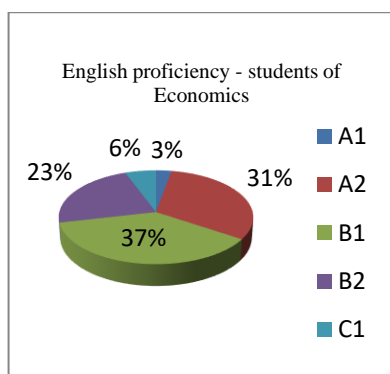
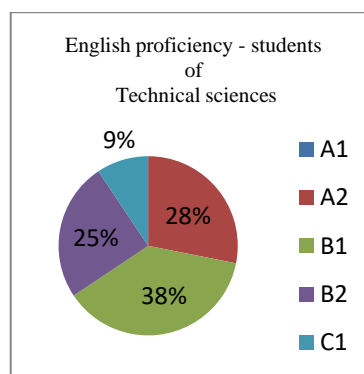
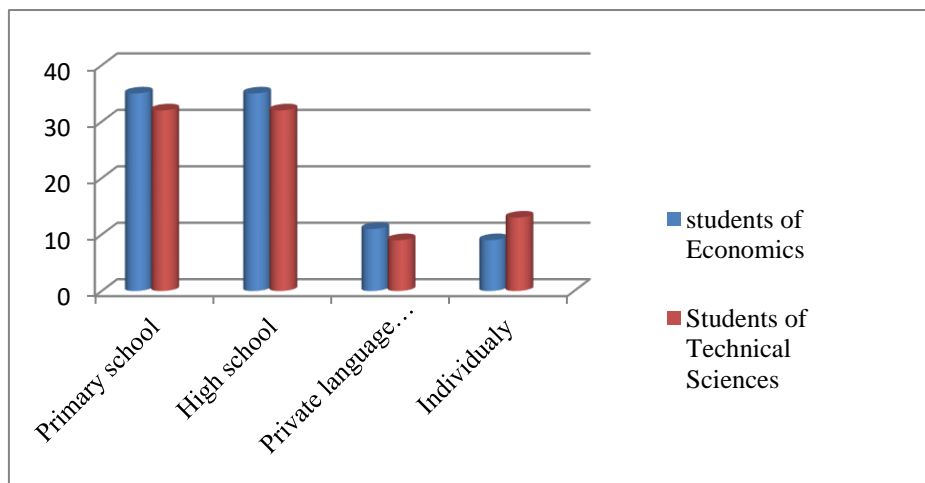

Chart 2.
English language proficiency level - students of Technical Sciences

If we take into account that the majority of respondents acquired their knowledge of the English language only during education in primary and secondary school and that only a few studied the language in private foreign language schools as well as independently, where students of Technical Sciences stand out more (data shown in *Chart 3*), this result could be considered completely expected and acceptable.

Chart 3. Studying the English language

The next part of the questionnaire consisted of four statements and was used to determine the respondents' attitudes towards ESP. The results presented in *Charts 4 and 5* show that the answers of the respondents from both groups are quite uniform, and that the great majority have a very positive attitude. Most of them agreed that learning English at University is important in order to ensure continuity in language learning. Regarding the question of whether studying ESP is pleasant and fun, the attitudes were largely positive among the students of Technical Sciences, while the majority of economics students had a neutral attitude, that way showing that for most of them it is more of an obligation than a pleasure. Both groups of students overwhelmingly agreed that learning ESP is more difficult and demanding than learning EGP (English for General Purposes). There were no negative views on

Chart 4. Attitudes towards ESP – students of Economics

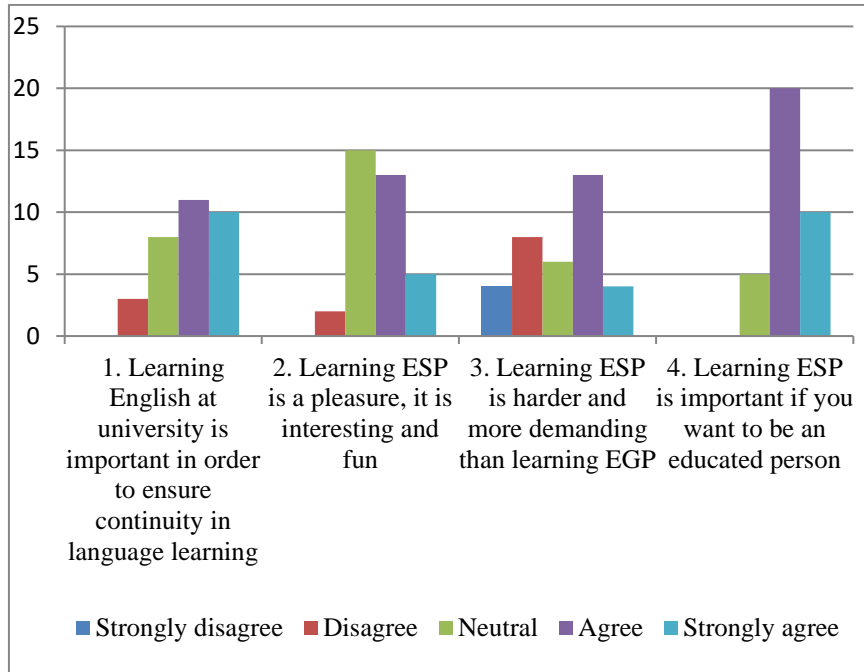
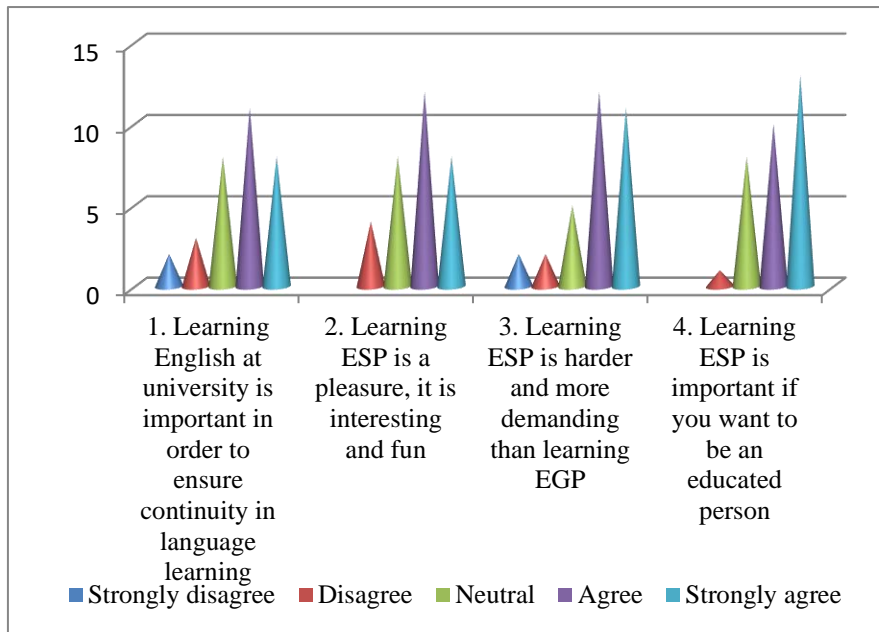

Chart 5. Attitudes towards ESP – students of Tech. Sciences

the fourth statement, which shows that the respondents share the opinion that ESP learning is important if you want to be an educated person.

The following part of the questionnaire, which includes statements from 5 to 11, considered students' awareness of the importance of ESP for their further education and advancement in the profession and their motivation to study it. Findings are presented in Table 1. We found this presentation method more suitable for this group of statements, since this way, the results of both groups of respondents are presented more clearly and can be easily compared.

Table 1. Students' awareness of the importance of ESP for their further education and professional development

	1	2	3	4	5
5. Knowledge of English is very important for my field of studies	/	/	14,28	34,28	51,42
	/	/	9,37	31,25	59,37
6. Being proficient in ESP can lead to more success and achievements in my profession	/	5,71	17,14	40,00	37,14
	/	6,25	21,87	37,50	34,37
7. ESP knowledge is necessary for professional development abroad	/	2,85	8,57	48,57	40,00
	/	/	12,5	37,5	50,00
8. Learning ESP will allow me to use foreign literature	/	/	14,28	51,42	34,28
	/	/	12,50	34,37	53,12
9. Learning ESP will allow me to participate in academic, social and professional activities among other cultural groups	/	5,71	11,42	37,14	45,71
	/	9,37	40,62	37,50	12,50
10. I learn ESP to continue my masters studies abroad	22,85	14,28	17,14	8,57	37,14
	9,37	9,37	12,5	15,62	53,12
11. I learn ESP to have a better career in the future	2,85	8,57	20,00	48,57	22,85
	3,12	12,50	15,62	46,87	21,87

1-strongly disagree, 2-disagree, 3-neutral, 4-agree, 5- strongly agree

- Students of the Faculty of Economics
- Students of the Faculty of Technical Sciences

The obtained results show that respondents from both groups are extremely aware of the importance of ESP both currently, related to the field of study, and for further training in the chosen future profession.

Table 2. Students' expectations towards ESP course in the first year of studies

	1	2	3	4	5
12. To acquire knowledge and skills for oral and written communication needed during a future professional career	/	/	11,42	65,71	22,85
	/	/	12,50	62,5	25,00
13. To acquire knowledge and skills for listening and reading comprehension of specialized texts needed during a future professional career	/	/	14,28	40,00	45,71
	/	/	12,50	50,00	37,50
14. To acquire knowledge and skills for the translation of specialized texts I will need during my future professional career	/	/	8,57	57,14	34,28
	/	/	9,37	53,12	37,5
15. To acquire knowledge of specialized vocabulary I will need during my future professional career	/	/	/	62,85	37,14
	/	/	/	53,12	46,87
16. To acquire knowledge and skills of the style and register typical of my future professional field	/	/	22,85	68,57	8,57
	/	/	37,5	53,12	9,37

1-strongly disagree, 2-disagree, 3-neutral, 4-agree, 5- strongly agree

- Students of the Faculty of Economics
- Students of the Faculty of Technical Sciences

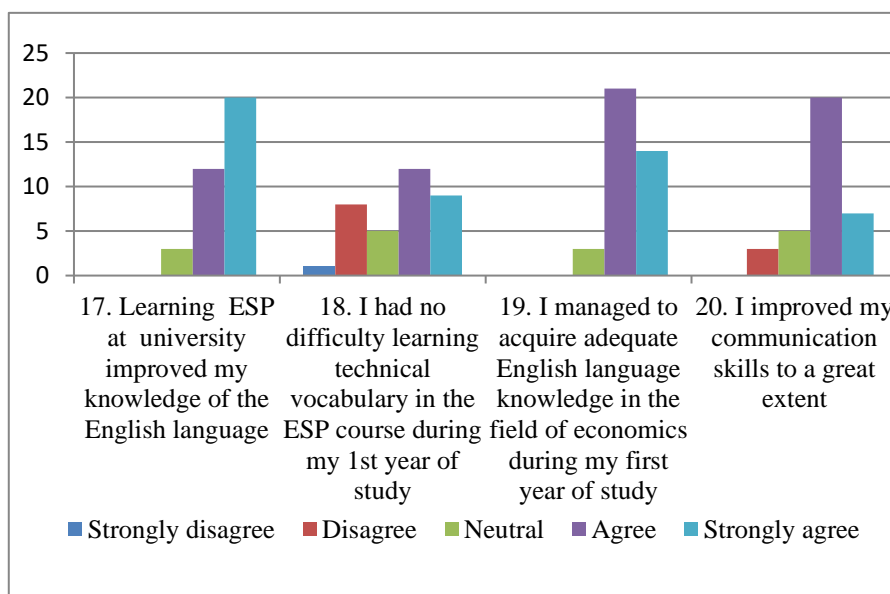
Overall, in the statements related to the importance of ESP for professional purposes, the largest number of students answered that they agree or strongly agree. True, there were those who showed a neutral attitude, while a negligible number of responses showed disagreement. When it comes to the usefulness of ESP for the use of foreign literature, students of technical sciences were more categorical, with as many as 53.12% of those who strongly agreed, just as with the statement that they study ESP in order to continue their further academic education abroad, where also 53.12% answered that they strongly agree. A slightly smaller number of students of Economics, 37.14% of them, showed this type of interest. On the other hand, with as many as 45.71% of those who strongly agreed with the statement that Learning English will allow them to participate in academic, social and professional activities among other cultural groups, students of Economics were more explicit, compared to students of Technical Sciences the most of whom were neutral, 40.62%. When it comes to the statement that they study ESP in order to achieve a

better career in the future, both groups had the most answers where they agree, 48.57% and 46.87% respectively.

Table 2 presenting statements from 6 to 12, shows the level of expectations that students had from the ESP course in the first year of study. As this is not about EGP, which most students have encountered so far, it was expected that students would show interest in additional mastering of all language skills related to the language of their profession, as well as in adopting professional style vocabulary and register related to a specific profession. It should be emphasized that in both groups there was no disagreement or strong disagreement with the stated statements, as well as that the majority of neutral responses were related to the adoption of the style and register related to a certain profession (22.85% and 37.5%). The greatest agreement related to the adoption of skills related to oral and written communication as well as the acquisition of professional vocabulary.

The last part of the questionnaire presented on *Charts 6 and 7*, contains four statements, related to the extent to which the respondents managed to achieve their expectations related to ESP in the first year of study and how satisfied they were with the results achieved.

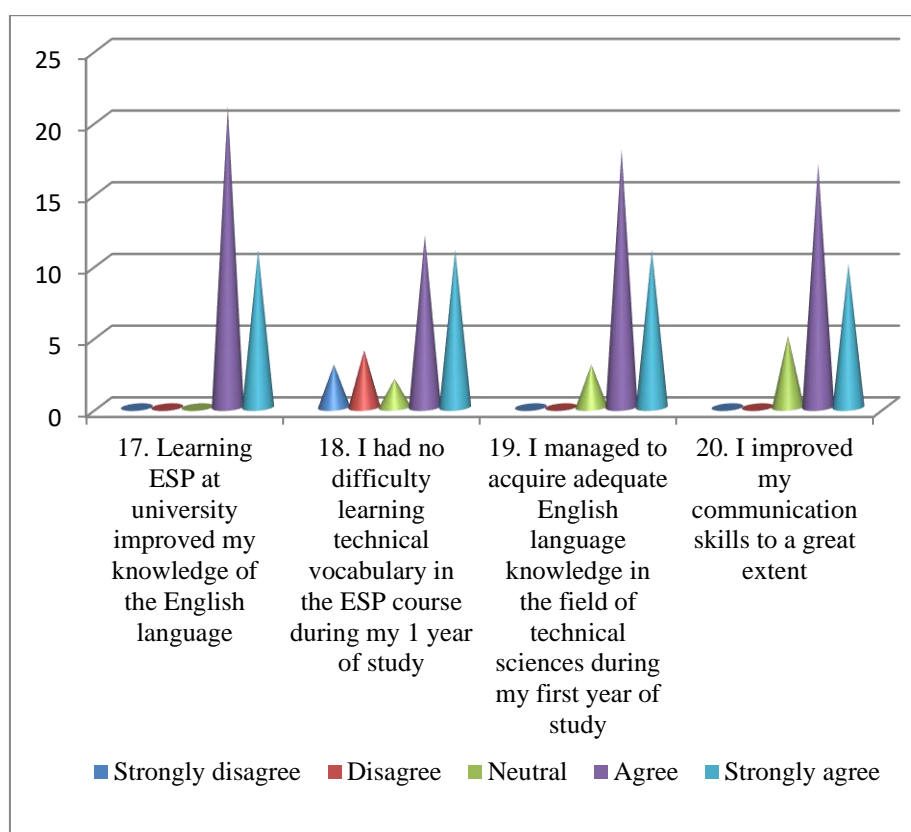
Chart 6. Fulfillment of students' expectations after finishing ESP 1 Course – students of Economics

Almost all respondents agreed that the ESP course they attended in the first year had a significant impact on improving their knowledge of

the English language. Although quite a number agreed that during the course they had some difficulties with acquiring professional vocabulary, the majority still believe that they were able to satisfactorily acquire appropriate language knowledge related to their field of study. When it comes to the overall improvement of communication skills, the largest number of respondents from both groups agreed that they have improved significantly.

Chart 7. Fulfillment of students' expectations after finishing ESP 1 course (Students of Technical Sciences)

CONCLUSION

English for Specific Purposes (ESP) is a specialized approach to teaching the English language that emphasizes the acquisition of field- or profession-specific language and communication skills. These may include business, medicine, law, as well as economics, and the technical sciences, but are not limited to them. The program of ESP has been

designed to provide students with the necessary linguistic resources and skills to effectively communicate their ideas within their chosen field of expertise or academic discipline. Therefore, it is essential to consider the importance of ESP education for students within this context.

In light of the aforementioned qualities of English for Specific Purposes, the research was conducted among the students of the Faculty of Technical Sciences and the Faculty of Economics, who are prospective engineers and economists. Based on the outcomes of the study, it can be concluded that ESP plays an essential role in the education of students pursuing these two professions. In addition, students demonstrate a profound comprehension of the importance of the English language in contemporary society, particularly in specialised disciplines such as economics and the technical sciences.

The findings of the study indicate that within the student population of the aforementioned faculties, there exists a notable level of awareness regarding English for Specific Purposes (ESP) as a distinct category of the English language. Both cohorts of learners exhibit a high level of motivation to acquire the language, primarily due to the advantages it confers upon them in their chosen vocation, as it contributes to their linguistic competence requisite for their future professional pursuits. Improving communication skills, mastering professional terminology, reading and understanding professional texts and the possibility of using professional literature is among the basic goals that the students highlighted. Also, part of the students emphasized that one of the reasons why they consider it important to master ESP is the continuation of education abroad, as well as the possibility of more serious career advancement.

Because of all the above, it is very important for teachers to listen and recognize the special needs of their students, to include them in the design of curricula and programs, with the aim of enhancing their motivation to learn ESP and encourage them to achieve even better results in this area. In order to achieve this objective, it is necessary to apply different approaches and innovative methods.

LITERATURE

1. Belcher, D. (2009). What ESP is and can be: An introduction. In D. Belcher (ed.). *English for Specific Purposes in Theory and Practice*. (pp. 1-20). Ann Arbor: University of Michigan Press.
2. Dudley-Evans, T. (2001). Editorial. *English for Specific Purposes*, 20, 311-312.

3. Fatiha, M., Sliman, B., Mustapha, B., & Yahia, M. (2014). Attitudes and motivations in learning English as a foreign language. *International Journal of Arts & Sciences*, 7(3), 117-128.
4. Fitriah, Tira Nur, Business English as a Part of Teaching English for Specific Purposes (ESP) to Economic Students (April 2019). *Jurnal Education and Economics (JEE)*, 2(2) (April-Juni) 2019, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3527868>
5. Fioriti, L. (2005), Teaching English for Specific Purposes (ESP), available online at: <https://www.usingenglish.com/articles/teaching-english-for-specific-purposes-esp.html>
6. Harmer, J. (1991). The practice of English language teaching. London: Longman.
7. Hutchinson, T. & Waters, A. (1987), *English for Specific Purposes: A learning-centred approach*, Cambridge: Cambridge University Press
8. Knight, J. (2012). Five truths about internationalization. *International Higher Education. Boston College Magazine*. Fall 2012. v 69. [Online] Available: <http://www.bc.edu/cihe>. (September 20, 2015).
9. Лукић, Н. (2019). Модели комуникативне компетенције при учењу енглеског језика као другог или страног, *Економски погледи*, 19 (2), 97-109.
10. Lukić N., & Vukićević J. (2021). Attitudes and motivation for English language learning, among the student population of Western Balkans, In S. Vujić (Ed.), Међународни научни скуп ЕКОМ-2021 „Значај мини Шенгена за евроинтеграције Западног Балкана”, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Економски факултет, 12. и 13. новембар 2021. (pp. 284-298)
11. McDonough, J. (1984). ESP in perspective: A practical guide. London: Collins ELT.
12. Parsons, R., Hinson, S., & Brown, D. (2001). Educational psychology: practitioner - researcher models of teaching. University of Virginia: Wadsworth Thomson Learning.
13. Phillipson, R.(1992). *Linguistic Imperialism*. Oxford: Oxford University Press.
14. Robinson, P. (1989). An overview of English for specific purposes. In H. Coleman (Ed.), Working with language: A multidisciplinary consideration of language use in work contexts, Berlin: Mouton de Gruyter, 395-428.

15. Swales, J. (1992). Language for Specific Purposes. In W. Bright (Ed.), *International encyclopedia of linguistics* (Vol. 2). New York, Oxford: Oxford University Press.
16. Varnosfadrani, A.D. (2009). Teaching English for Specific Purposes. In: Reinelt, R. (Ed.), *Into the Next Decade with (2nd) FL Teaching*. Rudolf Reinelt Research Laboratory EU Matsuyama, Japan, (pp. 181-201).

The paper was received: April 10, 2023

The paper was sent for correction: April 22, 2023

The paper was accepted for publication: May 21, 2023